

VŠĮ RŪPESTA KORUPCIJOS PREVENCIJOS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. VŠĮ Rūpesta (toliau — įstaiga) korupcijos prevencijos tvarkos aprašas (toliau — Aprašas) reglamentuoja korupcijos prevencijos tikslus, principus, uždavinius, korupcijos prevencijos priemones ir jų teisinius pagrindus, korupcijos prevencijos proceso organizavimą, korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo koordinavimą bei kontrolę.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

2. **Korupcijos prevencija** — korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų.
3. **Korupcija** — tai tiesioginis ar netiesioginis kyšio arba kito nepagrįsto atlygio ar pažado dėl tokio atlygio prašymas, siūlymas, davimas ar priėmimas, kuris iškreipia asmens, gaunančio kyšį, nepagrįstą atlygį ar pažadą dėl kyšio ar nepagrįsto atlygio, tinkamą bet kurios pareigos atlikimą ar reikalaujamą elgseną.
4. **Biurokratizmas** — veikimas ar neveikimas, kai vietoje reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti tarnautojo ar darbuotojo kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks tarnautojų ar darbuotojų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai.
5. **Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos** — kyšininkavimas, papirkimas, piktnaudžiavimas tarnyba, sukčiavimas, turto pasisavinimas ir kiti veiksmai, padaryti viešajame sektoriuje siekiant naudos.
6. **Piktnaudžiavimas** — suteiktų įgaliojimų naudojimas ne pagal įstatymus, savanaudiškais tikslais ar viršijant kompetenciją.
7. **Neteisėtos dovanos** — bet kokios dovanos ar paslaugos, kurios gali būti traktuojamos kaip viršijančios įprastą praktiką ir leidžiančios daryti prielaidą, kad tokiu būdu yra siekiama įgyti palankumo ar išskirtinio vertinimo bet kokioje su įstaigos veikla susijusioje srityje, taip pat bet kokios formos dovanos Lietuvos ar užsienio valstybių pareigūnams (tarnautojams), auditoriams, savivaldybių darbuotojams ir pan., išskyrus dovanas, gaunamas pagal tarptautinį protokolą ar

tradicijas, kurios įprastai yra susijusios su asmens, dirbančio įstaigoje, pareigomis, taip pat reprezentacijai skirtas dovanas.

8. **Interesų konfliktas** — situacija, kai asmuo, eidamas savo pareigas, privalo atlikti tam tikrą veiksmą, tačiau tas veiksmas (veikla) yra susijęs ne tik su jo pareigomis, bet ir su jo privačiu interesu.
9. **Nepotizmas** — šeimos narių, giminaičių ar draugų protegavimas naudojantis pareigomis.
10. **Kyšininkavimas** — asmens tiesioginis ar per tarpininką pažadėjimas ar susitarimas priimti neteisėtą ar nepagrįstą atlygį (materialų ar nematerialų, turintį ekonominę vertę rinkoje ar jos neturintį), t. y. kyšį už pageidaujamą veiksmą ar neveikimą, taip pat reikalavimas ar provokavimas duoti kyšį bei kyšio priėmimas.
11. **Papirkimas** — asmens tiesioginis ar per tarpininką pasiūlymas, pažadėjimas, susitarimas duoti neteisėtą ar nepagrįstą atlygį (materialų ar nematerialų, turintį ekonominę vertę rinkoje ar jos neturintį) ar tokio atlygio davimas.
12. **Prekyba poveikiu** — tyčiniai veiksmai, kai bet kuriam asmeniui, kuris teigia arba patvirtina galįs mainais už nepagrįstą atlygį daryti netinkamą poveikį tam tikrų asmenų sprendimams, tiesiogiai ar netiesiogiai yra pažadamas, duodamas ar siūlomas bet koks nepagrįstas atlygis, neatsižvelgiant į tai — ar tas atlygis yra skirtas jam pačiam ar bet kuriam kitam asmeniui.
13. **Pranešimas** — asmens žodinis ar rašytinis pagrįstas kreipimasis į įstaigą dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, veikimo ar neveikimo, turinčio biurokratizmo, piktnaudžiavimo, susijusių su korupcija požymių.
14. **Darbuotojai** — asmenys, dirbantys VŠĮ Rūpesta įstaigoje pagal darbo sutartis. Kitos šiame Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

III SKYRIUS

KORUPCIJOS PREVENCIJOS PRINCIPAI

15. Korupcijos prevencija įgyvendinama vadovaujantis šiais principais:
 - 15.1. **teisėtumo** — korupcijos prevencijos priemonės įgyvendinamos laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų bei užtikrinant pagrindinių asmens teisių ir laisvių apsaugą;
 - 15.2. **visuotinio privalomumo** — korupcijos prevencijos subjektais gali būti visi asmenys;
 - 15.3. **sąveikos** — korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumas užtikrinamas derinant visų korupcijos prevencijos subjektų veiksmus, keičiantis subjektams reikalinga informacija ir teikiant vienas kitam tokią pagalbą;
 - 15.4. **pastovumo** — korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumo užtikrinimas nuolat tikrinant ir prižiūrint korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo rezultatus bei teikiant pasiūlymus dėl atitinkamų priemonių veiksmingumo didinimo.

IV SKYRIUS

PREVENCIJOS TIKSLAI

16. Korupcijos prevencija siekiama, kad korupcija netrukdytų įstaigos veiklai, bei didinti paslaugų teikimo kokybę.

17. Rengiamos antikorupcinės priemonės turi būti nuoseklios, visapusiškos ir ilgalaikės. Didelis dėmesys turi būti skirtas korupcijos apraiškų prevencijai ir neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principo įgyvendinimui. Būtina ugdyti bendruomenės nepakantumą korupcijai.
18. Sėkmingai kovoti su korupcijos apraiškomis galima, kai ilgalaikė politika pagrįsta visuotinai pripažįstamomis priemonėmis: prevencija, teisės pažeidimų tyrimu, žmonių švietimu ir jų parama.
19. Šiame Apraše priemonės siejamos su iškilusių problemų sprendimu ir apsauga nuo esamos ar atsirandančios korupcijos įstaigos veiklos sistemoje. Taip pat būtina visokeriopai ginti visuotinai pripažįstamas žmogaus teises ir laisves.
20. Skatinti glaudesnį įstaigos bendradarbiavimą su kitomis institucijomis, organizacijomis bei visuomene.

V SKYRIUS PREVENCIJOS UŽDAVINIAI

21. Nustatyti labiausiai korupcijos paveiktas įstaigos veiklos sritis, užtikrinti veiksmingą ir kryptingą ilgalaikę kovą su korupcija bei priemonių įgyvendinimą.
22. Atskleisti korupcijos priežastis ir jas šalinti.
23. Atgrasinti asmenis nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų.
24. Užtikrinti korupcijos prevencijos priemonių taikymą ir teisingą jų įgyvendinimo administravimą bei kontrolę.
25. Organizuoti skaidrų įstaigos veiklos vykdymą.
26. Užtikrinti teikiamų paslaugų kokybę.
27. Įtraukti į korupcijos prevenciją įstaigos darbuotojus.

VI SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PRIEMONĖS

28. Kontrolės ir priežiūros vykdymas.
29. Antikorupcinių temų įtraukimas į įstaigos susirinkimų dienotvarkę.
30. Atsakomybės neišvengiamumo principo taikymas už įstaigos veiklos ribų padarytus nusižengimus, susijusius su korupcija.
31. Viešųjų ir privačiųjų interesų derinimas, užtikrinimas, kad priimant sprendimus pirmenybė būtų teikiama viešiesiems interesams, siekti priimamų sprendimų skaidrumo ir užkirsti kelią korupcijai ir apgaulei įstaigos veikloje.
32. Nustatyti galiojančių tvarkos normų pažeidimų tyrimus.

33. Pranešimų, skundų, informacijos, susijusios su korupcija, tikrinimas ir priemonių taikymas jiems pasitvirtinus.
34. Savo kompetencijos neviršijimas.
35. Problemų išankstinis nuspėjimas ir prevencija.
36. Įstaigos darbuotojų supažindinimas su korupcijos prevencijos politika.
37. Įstaigos kontrolę vykdančių institucijų išvadų vertinimas.
38. Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, Įstaigos nuostatų, kitų dokumentų, susijusių su Įstaigos veikla, laikymasis.

VII SKYRIUS

PRANEŠIMŲ PATEIKIMO, PRIĖMIMO, REGISTRAVIMO IR INFORMACIJOS PERDAVIMO TVARKA

39. VšĮ Rūpesta įstaigoje sudaromos galimybės visiems suinteresuotiems asmenims ir Įstaigos darbuotojams pranešti apie Įstaigoje pastebėtus galimus korupcijos atvejus, viešųjų ir privačių interesų derinimo pažeidimus ar kitokius pažeidimus, nustatomos tokių pažeidimų valdymo procedūros bei Įstaigos interneto tinklalapyje www.rupesta.lt, atliekamų viešųjų pirkimų dokumentuose, viešai informuojama apie tokių pranešimų pateikimo būdus.
40. Įstaigos darbuotojai ir kiti suinteresuotieji asmenys skatinami Įstaigos viešai paskelbtais pranešimų kanalais pranešti apie Įstaigoje pastebėtus galimus korupcijos atvejus, viešųjų ir privačių interesų derinimo pažeidimus ar kitokius pažeidimus.
41. Pranešimai pateikiami Įstaigos direktoriaus įsakymu paskirtam asmeniui, atsakingam už korupcijos prevenciją (toliau – asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę).
42. Pranešimai gali būti pateikiami šiais kanalais:
 - 42.1. telefonu;
 - 42.2. elektroniniu būdu elektroninio pašto adresu;
 - 42.3. atsiuntus paštu ar per pasiuntinį (Kepyklos g. 15 Alytus);
 - 42.4. tiesiogiai atvykus į Įstaigą, pateikus pranešimą Įstaigos priėmimo patalpose esančioje atsiliepimų dėžutėje (Kepyklos g. 15 Alytus).
43. Asmeniui, atsakingam už korupcijos prevenciją ir kontrolę, pateikiamas pranešimas turi atitikti bendruosius reikalavimus, keliamus asmens kreipimuisi į įstaigas ir kitus viešojo administravimo subjektus.
44. Pranešime turi būti nurodyta:
 - 45.1. asmuo ar asmenys, kurio(-ių) veikimas ar neveikimas galimai turi

biurokratizmo, piktnaudžiavimo, susijusių su korupcija požymių;

45.2. asmuo ar asmenys, apie kurį(-iuos) yra duomenų, kad jie gali žinoti apie pranešime nurodytas aplinkybes;

45.3. įvykio aplinkybės (laikas, vieta ir kt.) bei kiti duomenys, pranešėjo nuomone, turintys reikšmės pranešimui nagrinėti.

45. Asmuo gali pateikti dokumentus, patvirtinančius pranešime nurodytas aplinkybes.
46. Pageidautina, kad pranešimas būtų pasirašytas jį surašiusio asmens ar pranešimo turinio teisingumas, kai pranešimas pateikiamas žodžiu, o jį užrašo asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę, patvirtintas pranešėjo parašu.
47. Jei asmuo pageidauja būti informuotas apie atliktus veiksmus, priimtus sprendimus, pranešime turi būti nurodyti asmens kontaktiniai duomenys: telefono numeris, elektroninio pašto adresas, gyvenamosios vietos adresas ar bet koks kitas adresas, kuriuo galima pateikti atsakymą.
48. Asmuo, pateikęs pranešimą ir nenorintis, kad jo asmens duomenys būtų paviešinti ar perduoti kitai kompetentingai pranešimą nagrinėti įstaigai, subjektui, apie tai turi nurodyti savo pranešime.
49. Pranešimai, pateikti asmeniui, atsakingam už korupcijos prevenciją ir kontrolę, ir atitinkantys šiame Apraše nurodytus reikalavimus, registruojami specialiaame pranešimų, susijusių su korupcija, apskaitos žurnale (toliau — Žurnalas).
50. Raštu pateikti pranešimai, kita rašytinė informacija pridedami prie Žurnalo, apie pridėtą (-us) dokumentą (-us) pažymima Žurnale, nurodant, kokie dokumentai pateikti, pateiktų dokumentų puslapių skaičių.
51. Jei asmuo pranešimo turinį išdėsto žodžiu, asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę, trumpą pranešimo turinį surašo Žurnale.
52. Šio Aprašo nustatyta tvarka priėmus ir užregistravus pranešimą, asmeniui (pageidaujant) išduodama pranešimo priėmimo faktą patvirtinanti pažyma, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. 1326 „Dėl skundo priėmimo faktą patvirtinančio dokumento formos patvirtinimo“ (toliau — Pažyma).
53. Asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę, priimtą, užregistruotą pranešimą bei su pranešimu susijusią informaciją pateikia Įstaigos korupcijos prevencijos komisijai ištirti ir įvertinti, ar darbuotojo, dėl kurio gautas pranešimas, veikoje yra biurokratizmo, piktnaudžiavimo, susijusių su korupcija požymių.

54. Asmenys, susipažinę su pranešime gauta informacija, privalo užtikrinti informacijos konfidencialumą. Asmenys, neužtikrinę gautos informacijos konfidencialumo, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.
55. Draudžiama gautą pranešimą ir jame nurodytą informaciją skelbti viešai, perduoti darbuotojui, apie kurio veikimą, neveikimą yra pranešta, išskyrus kai aukštesnės galios teisės aktai numato kitaip.
57. Asmens, pranešusio apie jam žinomą korupcijos atvejį, informacija vertinama kiek įmanoma konfidencialiai.
58. Įtarimais ar nepagrįstais manymais neturi būti piktnaudžiaujama. Asmeniui, piktnaudžiaujančiam nepagrįstais ir (ar) piktybiškais pareiškimais ar kaltinimais bei teikiančiam melagingą informaciją, taikoma įstatymuose numatyta atsakomybė.

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

59. Darbuotojai įstatymų nustatyta tvarka atsako už pareigų nevykdymą ar neteisingą jiems suteiktų teisių panaudojimą ir įgaliojimų viršijimą, taip pat už informacijos, sužinotos vykdant pareigas, neteisėtą paskelbimą ar perdavimą fiziniams arba juridiniams asmenims.
60. Pranešimai, skundai bei visa informacija, susijusi su korupcija, tikrinama ir, jiems pasitvirtinus, taikomos Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytos priemonės viešo paskelbimo būdu.
61. Su šiuo Tvarkos aprašu (jo pakeitimais, papildymais) darbuotojai supažindinami skelbiant jį Įstaigos internetinėje svetainėje www.rupesta.lt